

1.	Mjerni instrumenti	1
1.1.	Uvod u instrumente s dvodimenzionalnim prikazom – vrste osciloskopa	2
1.2.	Analogni osciloskopi	3
1.2.1.	Opis rada analognog (katodnog) osciloskopa	4
1.2.2.	Mjerne sonde i kalibracija	9
1.2.3.	Mjerenje dvokanalnim osciloskopom	10
1.3.	Digitalni osciloskopi	14
1.3.1.	Podjela i načelo rada digitalnog osciloskopa	14
1.3.2.	Prednja i zadnja ploča osciloskopa	15
1.3.3.	Karakteristike digitalnih osciloskopa	17
1.3.4.	Mjerenje digitalnim osciloskopom	18
	Pitanja za provjeru znanja	22
2.	Sklopovi s diodama	23
2.1.	Poluvodiči	24
2.1.1.	Svojstva poluvodiča	24
2.1.2.	N-tip i P-tip poluvodiča	26
2.1.3.	PN-spoj u stanju ravnoteže	27
2.1.4.	Propusna polarizacija PN-spoja	28
2.1.5.	Zaporna polarizacija PN-spoja	28
2.2.	Poluvodička PN-dioda	30
2.2.1.	Svojstva poluvodičkih PN-dioda	30
2.2.2.	Strujno-naponska karakteristika PN-diode	30
2.2.3.	Temperaturna ovisnost strujno-naponske karakteristike PN-diode	33
2.2.4.	Električne karakteristike diode	34
2.2.5.	Dinamički otpor i kapacitet PN-diode	34
2.2.6.	Idealna dioda	35
2.2.7.	Kućišta i označavanje diode	36

2.3. Neke vrste dioda	36
2.3.1. Zenerova dioda	36
2.3.2. Kapacitivna dioda	37
2.4. Sklopovi s diodama	38
2.4.1. Dioda u strujnom krugu	40
2.4.2. Ispravljači	18
2.4.3. Filtriranje izlaznog napona	47
2.4.4. Stabilizator napona sa Zenerovom diodom	50
2.4.5. Diodni ograničivači napona	53
Pitanja za provjeru znanja	56
Zadatci	56

3. Bipolarni tranzistori 57

3.1. Svojstva bipolarnih tranzistora	58
3.1.1. Osnovna svojstva bipolarnih tranzistora	58
3.1.2. Polarizacija tranzistora	59
3.1.3. Načini spajanja bipolarnih tranzistora i strujna pojačanja	61
3.1.4. Područja rada bipolarnih tranzistora	62
3.1.5. Statičke karakteristike tranzistora u spoju zajedničkog emitera	63
3.1.6. Ograničenja u radu tranzistora	67
3.1.7. Izvedbe kućišta i označavanje tranzistora	69
3.2. Tranzistorska sklopka s bipolarnim tranzistorom.	69
3.2.1. Područja rada tranzistorske sklopke	69
3.2.2. Opterećenje tranzistorske sklopke otpornikom	74
3.2.3. Opterećenje tranzistorske sklopke kondenzatorom	78
3.2.4. Opterećenje tranzistorske sklopke zavojnicom	80
Pitanja za provjeru znanja	81
Zadatci	82

4. Unipolarni tranzistori 83

4.1. Osnovna svojstva i podjela unipolarnih tranzistora	84
4.2. Spojni tranzistor s učinkom polja	85
4.2.1. Izvedba spojnog tranzistora s učinkom polja	85
4.2.2. Načelo rada spojnog tranzistora s učinkom polja	85

4.2.3. Izlazne karakteristike spojnog tranzistora s učinkom polja	85
4.2.4. Prijenosna karakteristika spojnog tranzistora s učinkom polja	88
4.3. Tranzistor s učinkom polja i izoliranom upravljačkom elektrodom	89
4.3.1. Izvedba tranzistora s učinkom polja i izoliranom upravljačkom elektrodom.	89
4.3.2. Tranzistor s učinkom polja i izoliranom upravljačkom elektrodom obogaćenog tipa	90
4.3.3. Tranzistor s učinkom polja i izoliranom upravljačkom elektrodom osiromašenog tipa	93
4.4. Dinamički parametri unipolarnih tranzistora	95
4.5. Utjecaj temperature na rad unipolarnih tranzistora	96
4.6. Spojevi unipolarnih tranzistora	97
4.7. Tranzistorska sklopka s unipolarnim tranzistorom	98
Pitanja za provjeru znanja	100

5. Osnovni spojevi tranzistorskih pojačala 101

5.1. Uvod u pojačala	102
5.2. Pojačalo u spoju zajedničkog emitera	104
5.3. Pojačalo u spoju zajedničkog emitera sa stabilizacijom statičke radne točke	112
5.4. Amplitudno-frekvencijska karakteristika pojačala u spoju zajedničkog emitera	119
5.5. Pojačalo u spoju zajedničkog kolektora	120
5.6. Pojačalo u spoju zajedničke baze	125
5.7. Osnovna svojstva pojačala s unipolarnim tranzistorima	130
5.8. Pojačalo u spoju zajedničkog uvoda s MOSFET-om	131
5.9. Pojačalo u spoju zajedničkog uvoda za spojni FET	137
5.10. Amplitudno-frekvencijska karakteristika pojačala u spoju zajedničkog uvoda	137
5.11. Pojačalo u spoju zajedničkog odvoda	138
5.12. Pojačalo u spoju zajedničke upravljačke elektrode	141
5.13. Usporedba pojačala s unipolarnim tranzistorima	144
5.14. Usporedba pojačala s bipolarnim i unipolarnim tranzistorima	145
5.15. Višestupanjska pojačala	146
5.15.1. Osnovna svojstva višestupanjskih pojačala	146
5.15.2. Dvostupanjsko RC vezano pojačalo	148
5.15.3. Pojačala s istosmjernom vezom	153
5.15.4. Diferencijsko pojačalo	155

5.16. Pojačala snage	162
5.16.1. Osnovna svojstva pojačala snage	162
5.16.2. Pojačalo snage klase A	163
5.16.3. Pojačalo snage klase B	167
5.16.4. Pojačalo snage klase AB	170
Pitanja za provjeru znanja	172
Zadaci	175

6. Operacijska pojačala 177

6.1. Svojstva operacijskih pojačala	178
6.2. Invertirajuće pojačalo	183
6.3. Neinvertirajuće pojačalo	185
6.4. Naponsko sljedilo	186
6.5. Diferencijsko pojačalo – pojačalo razlike	187
6.6. Pojačalo za zbrajanje	189
6.7. Komparator	190
6.8. Komparator s histerezom	192
6.9. Derivator	194
6.10. Integrator	194
6.11. Generator pravokutnog napona – astabil	195
6.12. Generator pilastog napona	198
6.12.1. Idealni i stvarni pilasti napon	198
6.12.2. Generiranje pilastog napona s pomoću izvora stalne struje	199
6.12.3. Generiranje pilastog napona iz izvora stalnog napona	200
6.12.4. Butstrep generator pilastog napona	201
Pitanja za provjeru znanja	202
Zadaci	203

7. Optoelektroničke komponente 205

7.1. Osnovna svojstva	206
7.2. Pretvornici svjetlosne energije u električnu	208
7.2.1. Fotootpornik	208
7.2.2. Fotodioda	209

7.2.3. Fototranzistor	.212
7.2.4. Fotoelement	.214
7.3. Poluvodički svjetlosni izvori	.215
7.3.1. Svjetleće diode	.215
7.3.2. Laserska dioda	.217
7.4. Optoelektronički veznik	.219
Pitanja za provjeru znanja	.221
8. Stabilizatori napona	223
8.1. Osnovne karakteristike stabilizatora napona	224
8.2. Serijski tranzistorski stabilizator napona	225
8.3. Integrirani stabilizatori stalnog napona s tri izvoda	229
8.4. Integrirani stabilizatori opće namjene	.231
Pitanja za provjeru znanja	233
Dodatak	234
Pojmovnik	240